

Golden Knights F27 ziet eruit alsof hij gisteren uit de fabriek kwam

## TWEEDE LEVEN VOOR TROOPSHIP



Toen de legendarische DC-3 in de jaren vijftig zo langzamerhand aan vervanging toe was, leek geen enkele vliegtuigfabrikant in staat om een waardige opvolger te ontwerpen. Het gezegde deed toen dan ook de ronde dat de beste vervanger voor een DC-3 een andere DC-3 was... Maar waartoe geen enkele andere fabrikant in staat was, lukte onze eigen Fokkerfabriek wel. Die kwam in 1955 met de F27 Friendship op de proppen en dit toestel werd een doorslaand succes; de DC-3 kon eindelijk met pensioen!

door **Gerrit Boxem**

**E**en militaire versie van de F27 voor het vervoer van vracht en parachutisten, kreeg de naam 'Troopship'. Daarvan kocht de luchtmacht negen exemplaren, aangevuld met een trio Friendships voor het 334 Squadron. Later kwam daar nog een duo in de Maritime-uitvoering bij voor gebruik bij het 336 Squadron op Curaçao. Dat

*Na het vertrek naar de VS in 1985 samen met haar zusterschip, keerde de F27 Mk. 400M 85-1608 onder de civiele registratie N27FF na 35 jaar terug in ons land. [Frank Crebas]*

*Edwin Boshoff (links) en Alan Knollmeyer staan op het punt om vanaf het vliegveld van West Georgia te beginnen aan de lange reis naar Nederland. [Foto's: Paul Reijnen]*





*Parachutisten stappen in de F27. Op de achtergrond de vervanger van de F27, de Dash-8. [US Army]*



*'Excalibur' heeft tijdens haar 35 militaire dienstjaren zo'n 17.000 vliegreuren geklokt en daarbij ruim 600.000 parachutisten gedropt. [US Army]*

*Een tevreden VNCE-voorzitter Paul Reijnen in de cockpit van de F27 die zijn stichting naar Nederland wist te halen. [Frank Crebas]*



de F27 fantastische vliegeigenschappen had, kon het grote publiek met eigen ogen zien tijdens de demo's die het F27 Displayteam jarenlang gaf op de Open Dagen van de KLu. Langzamerhand verdwenen in de jaren negentig echter zowel de militaire als de civiele F27's van het toneel om plaats te maken voor modernere vliegtuigtypes. Diverse keren gingen in ons land stemmen op om in ieder geval één vliegend exemplaar van dit vlaggenschip van de Nederlandse vliegtuigindustrie te bewaren voor het nageslacht. In de loop der jaren zijn er door verschillende instanties pogingen in het werk gesteld om dat voor elkaar te krijgen. Die pogingen strandden uiteindelijk allemaal, maar nu lijkt het toch definitief te gaan lukken. In oktober 2019 deed de Stichting Vliegend Nederlands Cultureel Erfgoed (VNCE) via een online veiling een winnend bod op een Fokker F27 Troopship. Die was net buiten dienst gesteld door het US Army Parachute Team 'Golden Knights'. Onze Luchtmacht sprak onlangs over de komst van de F27 naar ons land met de voorzitter van de VNCE, Paul Reijnen.

#### **Eerste reactie**

"Bijna niet te geloven!" Dat was de eerste reactie van de bestuursleden van de VNCE toen ze hoorden dat er op internet een in puik conditie verkerende Fokker F27 Troopship te koop stond. Het exemplaar waarmee de Golden Knights 34 jaar tot volle tevredenheid hadden gevlogen, was in 2019 buiten dienst gesteld. Zijn vervanger was een DeHavilland Dash-8. "Het VNCE-bestuur vond unaniem dat dit dé kans was om een luchtwaardig exemplaar van het meest toonaangevende vliegtuigtype uit de Nederlandse naoorlogse luchtvaartgeschiedenis naar ons land te halen", aldus Reijnen. Snel handelen was geboden voor de Nederlanders, want er zouden ongetwijfeld meer kapers op de kust zijn. "Na ons bod volgden de ontwikkelingen elkaar razendsnel op, met als eindresultaat dat de koop al op 24 oktober 2019 kon worden gesloten", gaat hij

*De Fokkerliefde gaat voor Golden Knights onderhoudstechnicus Jimmy zo ver dat hij 'Ambassador' op zijn rechterarm liet tatoeëren. 'Excalibur' volgt nog op de linker.*







**Liefst 48.000 reservedelen en gereedschappen waren bij de koop van de F27 inbegrepen.**



**De inzittenden van de F27 konden boven Groenland genieten van een betoverend uitzicht.**



**De F27 staat op het punt een nachtelijke tussenlanding te maken op het vliegveld van Keflavik.**

**Het jaargetijde waarin de oversteek naar Europa plaatsvond, was risicovol. Vooral het weer op IJsland kan in de herfstperiode erg wispelturig zijn.**



verder. "We hebben toen direct een afspraak gemaakt met de Amerikanen om op de thuisbasis van de Golden Knights kennis te komen maken met de betreffende F27."

Enmaal gearriveerd op die thuisbasis Pope Field, onderdeel van de enorme legerbasis Fort Bragg, bleken de VNCE-mensen geen kat in de zak te hebben gekocht. Reijnen: "De F27, door de Amerikanen aangeduid als C-31A, zag eruit *as advertised*. Hij was al die jaren op hetzelfde niveau onderhouden als de vliegtuigen van de andere Amerikaanse demonstratieteams: Thunderbirds van de USAF en Blue Angels van de US Navy. Iedere dag werd het toestel helemaal opgepoetst en motorisch en mechanisch volledig nagekeken. Het resultaat was dat de kist eruit zag alsof hij gisteren uit de fabriek was gekomen!"

**Klik**

Daarbij was er direct een klik tussen de F27-enthousiastelingen van de VNCE en die van de Golden Knights. "De betrokkenheid van het Amerikaanse grondpersoneel en vliegers met het wel en wee van de Fokker was enorm", vertelt de voorzitter. "Er was zelfs iemand van het grondpersoneel die een afbeelding van het toestel op zijn onderarm had laten tatoeëren! Tijdens ons bezoek werd het ook al snel duidelijk dat de Amerikanen ons de F27 gunden. En dat had een aantal redenen. Om te beginnen waren ze blij dat hun voormalig vlaggenschip, dat ze de bijnaam 'Excalibur' hadden gegeven, ook in de toekomst op airshows te zien zou zijn. Maar ook de terugkeer van de gedachte dat hun troetelkind naar het land waar het ooit in 1984-1985 is gemaakt, gaf ze het gevoel dat de cirkel rond was. Daarbij kwam bovendien het feit dat Nederland zeker niet onbekend is in de historie van de Golden Knights. Hun voorgangers, de Amerikaanse parachutisten van de 82nd en 101st Airborne Division, hadden tijdens de Tweede Wereldoorlog een belangrijke rol gespeeld bij de bevrijding van ons land." Uit respect voor het feit dat Nederland nog steeds de bevrijding door het Amerikaanse leger herdenkt en viert, mocht de VNCE het Golden Knight-kleurenschema van het toestel laten zitten. Dit om



**Als voormalig Fokkertestvlieger is Edwin Boshoff één van de laatsten die de F27 mag vliegen.**

de goede band tussen Nederland en de VS te representeren.

#### Civiele registratie

Voordat de VNCE met de kist mocht gaan vliegen, moest de militaire registratie van 'Excalibur' omgezet worden naar een civiele registratie. Gelukkig leverde dat weinig problemen op omdat kon worden aangetoond dat de Fokker aan alle civiele regels voldeed. De inspecteurs van de Federal Aviation Administration (FAA) waren dik tevreden, waardoor er een civiele registratie en een luchtwaardigheidsbewijs verkregen werd. 'Excalibur' kreeg van de FAA de toepasselijke civiele registratie N27FF, die achterop de F27-romp werd aangebracht. Nadat alle technische en administratieve hobbels wa-

ren genomen, kon de Troopship beginnen aan de overtocht naar Lelystad. Deze trans-Atlantische vlucht werd uitgevoerd door twee F27-vliegers: de Amerikaan Alan Knollmeyer en de Nederlandse Edwin Boshoff. De laatste was in het verleden Fokker-testvlieger en is één van de weinige Nederlanders die nog met de Friendship mag vliegen. Behalve dat hij veel kennis heeft over het toestel, is hij ook een specialist in het vliegen van de Noord-Atlantische route. Die vloog hij in het verleden al vijftig keer om Friendships af te leveren of op te halen. Soms deed hij dat samen met zijn collega, Fokker-testvlieger Arie Verhoef, die ook nauw betrokken is bij het VNCE-project en de toekomstige generatie vliegers voor de F27 gaat trainen. Het waren deze twee mannen die 35 jaar geleden de beide Golden

**Op dinsdagmiddag 3 november om vier uur zette gezagvoerder Edwin Boshoff de ex-Golden Knights Fokker F27 neer op vliegveld Lelystad. [Kees van der Mark]**



Knights F27's afleverden in Fort Bragg. Verhoef was daar bovendien verantwoordelijk voor het trainen van de eerste Amerikaanse vliegers.

#### Ooievaarspoten

Zondag 1 november 2020 kon dan eindelijk de lange reis naar Nederland beginnen. Volgens vrijwel dezelfde route als waarlangs ooit de Nederlandse NF-5'en van Canada naar ons land werden overgevlogen, vloog nu de F27 naar Lelystad. Van West Georgia Regional Airport bij Carrollton (Georgia) naar Montreal en Goose Bay (Canada), daarna Keflavik (IJsland) en vandaar naar Lelystad. In totaal een vliegreis van ruim veertien uur. Er was tijdens deze vlucht slechts één keer sprake van een probleem. Dat was toen na de start vanaf Goose Bay bleek dat 'de ooievaarspoten' (het landingsgestel) niet helemaal wilden inklappen. Door de vrieskou op Goose Bay was het luchtsysteem waarmee dat gebeurt niet maximaal op druk. De bemanning besloot terug te keren naar Goose Bay om daar de zaak op te warmen en het dan weer te proberen. Zonder problemen kon daarna de vlucht naar IJsland worden vervolgd. Na een lange reis arriveerde de N27FF op dinsdagmiddag 3 november op zijn nieuwe thuisbasis Lelystad. Na de landing op baan 23 onthaalde de brandweer het toestel met het traditionele watersalut. Vervolgens taxiede de kist direct door naar de Zeus-hangaar, waar de F27 achteruit werd ingeparkeerd. Met de hangardeuren weer gesloten, konden de direct betrokkenen toasten op de goede afloop. Voorlopig blijft het stil rond de nieuwe aanwinst. Het is nu tijd voor onderhoud en het netjes opbergen van de meegeleverde 48.000 reserveonderdelen en gereedschappen die ook bij de koop waren inbegrepen. Inmiddels liggen ook de F27-onderdelen die de VNCE men in Italië kocht in de F27-hangaar op Lelystad, zodat ze wat dat betreft nog vele jaren vooruit kunnen.

#### Hele klus

Het vliegtuig mag dan zijn gearriveerd, de bestuursleden van de VNCE kunnen nu alles behalve op hun lauweren rusten. "Er staat ons nu nog een hele klus te wachten", geeft Reijnen aan. "Zo staat voor de komende wintermaanden de C-check gepland en vervolgens we onze zoektocht naar gekwalificeerd onderhoudspersoneel."

En dan de plannen voor de toekomst. "We hebben er vele," vervolgt hij, "maar komend jaar richten we ons voornamelijk op interne trainingen, het bijwonen van airshows en het houden van sponsor/donateursdagen. Als culturele ANBI [algemeen nut beogende instelling, red.] willen we aan nieuwe generaties uitleggen waarom de F27 zo belangrijk was voor Nederland. En als we dan komend jaar onze F27 presenteren aan de Nederlandse bevolking, zijn er ereplaatsen voor leden van de Golden Knights. Toen we van hen in de VS afscheid namen hebben we tegen ze gezegd: 'Vrienden, wij zijn de Golden Knights-dependance in Europa en jullie zijn daar altijd van harte welkom!'"

*Ook donateur of vrijwilliger worden met als doel deze prachtige F27 in de lucht te houden? Kijk daarvoor op [www.vnce.nl](http://www.vnce.nl) of neem contact op met [info@vnce.nl](mailto:info@vnce.nl).*

